

Висше училище по застраховане и финанси – дискуссионен форум

НОВА СЪПКА КЪМ УСПЕШНИЯ ДИАЛОГ МЕЖДУ ОБРАЗОВАНИЕТО И БИЗНЕСА

(Продължава от бр. 7)

На 22 март 2007 г. във Висшето училище по застраховане и финанси се проведе работна среща на тема „Образование и бизнес: стъпки към успешния диалог“. Бяха представени окончателните резултати от проведеното анкетно проучване сред работодателите в България, свързано с квалификационната рамка в европейското пространство за висше образование. Проучването е осъществено от работна група към Съвета на ректорите с подкрепата на Фондация „Отворено общество“.

По време на работната среща бяха дискутирани конкретни предложения, свързани с партньорството между образованието и бизнеса, както и някои добри практики от вече създадени квалификационни рамки на висшето образование.

Обръщение към участниците в работната среща направи доц. г-р **Георги Николов**, ректор на ВУЗФ. От името на екипа, провел проучването, резултатите представи **Ирина Радевска**.

Форумът бе продължение на проведената от Съвета на ректорите в България през месец февруари т. г. работна среща на тема „Рамка на квалификациите в европейското пространство за висше образование“.

Инициативата на ВУЗФ е част от провежданата академична стратегия на „Отворени врати“. ВУЗФ е първото висше учебно заведение след приемането на България в ЕС, което работи пряко за внедряването и развитието на конкретни положителни практики, насочени към осъществяването и изграждането на успешен диалог между образованието и бизнеса.

В приветственото си слово при откриването доц. Николов подчерта доброто взаимодействие на ВУЗФ с бизнеса и усилията, които неговото ръководство полага тези връзки да се развиват още по-успешно и да придобият характер на непрекъснато сътрудничество. Президентът и председател на настояществото на ВУЗФ доц. д-р **Григорий Вазов** подкрепи думите на ректора с конкретни примери на сътрудничество с големи банки и застрахователни компании, които спонсорират училището и отпускат стипендии за студенти.

Ирина Радевска представи резултатите от гореспоменатото проучване (поместваме резюме от доклада й), проведено сред български работодатели. Тя изтъкна, че от години се говори за връзката между бизнеса и образованието, като с ирония отбеляза, че те все си определят срещи, но се разминават или в мястото, или в часа. Тя нарече квалификационната рамка във висшето образование „опит да се намери верният път“. Според европейските изисквания до 2009-2010 г. страните членки на ЕС трябва да изработят свои национални квалификационни рамки и че това ще бъде важна тема за Европа през следващите десетина години.

Такава рамка България трябва да приеме до края на тази година. За да се изработи адекватно, са необходими усилията не само на бизнеса и на университетските кръгове, но и на държавата в лицето на МОН, за да бъде създадена обща работна група от всички заинтересовани среди.

Отношение по повдигнатите въпроси поставиха представител на бизнеса **Григор Димитров** - изпълнителен директор на „Ти Би Ай - Здравно осигуряване“ АД, проф. **Мирослав Дачев** - член на настоятелството на ВУЗФ, доц. Григорий Вазов, **Софка Младенова** - собственик на частен колеж, проф. **Методи Христов** - преподавател във ВУЗФ. (Бел. ред.

Техните мнения поместихме в предишния брой.)

Проф. **Дачев** изрази становището, че образованието и бизнесът имат общи функции: обучение за образователни степени, образователна философия (квалификационна рамка, компетенции, резултати от обучението); учебен процес (интерактивност на обучението, индивидуални програми, оценяване, практики, дипломиране, стипендии, акредитации на програмите); обучение през целия живот; кариерно развитие; алумни асоциации (на завършилите студенти); фасилитиране на учебния процес (материална среда, е-среда и т.н.)

Съществува необходимост от съвместно изработване на Национална квалификационна рамка във висшето образование и съгласуване с националната квалификационна рамка за професионалното образование и обучение, изработване на общи компетенции за степените бакалавър, магистър, доктор.

Г-жа Радевска приветства идеята на проф. Дачев да се създадат професионални стандарти в застраховането и осигуряването, като център на тези разработки да бъде ВУЗФ съвместно с други висши училища.

Представителката на Министерството на образованието и

науката **Емилияна Димитрова** подчерта, че в професионалното образование съществува адекватна рамка на квалификациите, но че България има нужда от обща квалификационна рамка, която да обедини общото, професионалното и висшето образование с възможности за трансфер на кредити в нея, както и създаването на секторни квалификации за учене през целия живот.

В края на дискусиата доц.

д-р Георги Николов подчерта, че образованието отдавна не е само двустранен, а е тристранен процес, като третата страна в него е бизнесът. Днешното време изисква не производст-

во на дипломи, а на подготвени кадри за нуждите на бизнеса, изтъкна той.

Презентации по тази тема направиха **Гергана Раковска** - изпълнителен директор на Фондация на бизнеса за образованието (нейният доклад бе

озаглавен „Връзката между образованието и бизнеса: необходимо зло или осъзнато партньорство“), и **Адриана Костадинова** - национален координатор по програма „Еразъм“ („Ролята на работодателите при формирането и прилагането на националната квалификационна рамка“).

Проф. **Мирослав Дачев** - член на настоятелството на ВУЗФ, който бе и модератор на срещата, обобщил основните изводи от дискусиата и анализира подробно темата „Образование и бизнес: стъпки към успешния диалог“.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ
Снимки **ГЕОРГИ ДЕРМЕНДЖИЕВ**

Ирина Радевска, генерален секретар на Съвета на ректорите на висшите училища в България

РАМКА НА КВАЛИФИКАЦИИТЕ ВЪВ ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

● Европейска концепция и задължения на страните членки на ЕС

ПРИЛОЖЕНИЕ

Дескрипторите в представената по-долу Европейска рамка предлагат общо изразяване на типичните очаквания за постиженията и способностите, свързани с квалификациите, при приключването на всеки образователен цикъл. Те не са предназначени да бъдат предписателни и да

бъдат следвани без изменения; не представят прага на минимални изисквания и не са изчерпателни; подобни или еквивалентни характеристики могат да бъдат добавяни или заместващи. Дескрипторите се стремят да идентифицират същността на цялата квалификация.

	Резултати	ECTS кредити
Първи цикъл квалификации ⁸	<p><i>Квалификации, които обозначават завършването на първи цикъл, се издават на студенти, които:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> са показали знание и разбиране в научна област, надграждаща средното общо образование, и е като цяло на равнище, едновременно обезпечено от учебни материали за напреднали и включва аспекти на информационно знание от най-съвременното състояние на съответната научна област; могат да прилагат знанията и разбирането си по начин, който показва професионален подход към работата или дейността и имат компетенции, най-общо проявени чрез развиване и поддържане на позиции и решаване на проблеми в тяхната област на обучение; имат способност да подбират и интерпретират съответни данни (обикновено в тяхната област на обучение), за да изразят преценки, които включват отношение към свързани социални, научни или етични проблеми; могат да дискутират информация, идеи, проблеми и решения както в среда от специалисти, така и в среда на неспециалисти; имат развити умения за предприемане на по-нататъшно обучение с висока степен на самостоятелност. 	Включват около 180 до 240 ECTS кредита ⁹
Втори цикъл квалификации ¹⁰	<p><i>Квалификации, които обозначават завършването на втори цикъл, се издават на студенти, които:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> са показали знание и разбиране, което надгражда/продължава/разширява знанието, типично свързано с първия цикъл, и което осигурява база/възможности за оригиналност при развиване/прилагане на идеи, често в изследователски контекст; могат да прилагат знанията и разбирането си, както и способностите си, за решаване на проблеми в нов/непознат контекст в рамките на по-широка (или мултидисциплинарна) среда, свързана с научната област; имат способност да интегрират знания и да се справят със сложни ситуации, да формулират преценки с непълна или ограничена информация, които включват и отражения на социални и етични отговорности, свързани с прилагането на знанията и преценките; могат да комуникират въз основа на направени заключения, както и относно знанията и основанията, които ги обосновават ясно и недвусмислено пред аудиторията както от специалисти, така и от неспециалисти; имат умения за предприемане на по-нататъшно обучение по начин, който може да бъде лично направляван или самостоятелен. 	Обикновено носят 90-120 ECTS кредита при определен минимум за втори цикъл 60 кредита
Трети цикъл квалификации ¹¹	<p><i>Квалификации, които обозначават завършването на трети цикъл, се издават на студенти, които:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> са показали систематично разбиране на научна област и са овладели умения и методи за научни изследвания, свързани с тази област; показали са способности да съставят, проектират, изпълняват и адаптират значителен изследователски процес с научна стабилност; осъществили са научен принос чрез оригинални изследвания, които разширяват границите на знанието чрез значителен труд, част от който заслужава публикуване като национална или международна референция; са способни на критичен анализ, оценяване и синтез на нови и сложни идеи; могат да комуникират с колегите си, по-широка научна общност и обществото като цяло по теми от научната им област; от тях се очаква да осигуряват - в академичен и професионален контекст - социален и културен напредък в общество, базирано на знанието. 	Няма определени ¹²

(Продължава от бр. 7)

По тази основна причина на неразбиране на съдържанието, което стои зад квалификациите във висшето образование - препятствие както за наемачите, така и за наеманите, а в същото време и препятствие за самата реформа - през 2003 година министрите на образованието в Европа се договориха да бъде разработена една обща рамка на квалификациите за Европа, която да дава оста на съдържанието и организацията на рамката, и веднага след това държавите членки да разработят и прилагат свои национални рамки, които да осмислят, договорят с работодателите и опишат **оцакваните резултати (знания и компетенции)**, свързани с придобиване на всяка образователна степен във висшето образование. При това описание всяка страна е напълно свободна да запази традиционната си структура на обучение, като единственото задължение е националните степени да бъдат описани в съответствие с европейската квалификационна ос. В тази ос степените са Бакалавър, Магистър, Доктор, но всяка страна има правото да постави частични или пълни допълнения на тези типови (генерични) степени в Националната си рамка, като само трябва да бъде ясно показано съотношението и мястото на различните степени спрямо европейския модел. За да се избегнат излишни спорове и неразбиране при евентуални размивания относно времето за обучение, Европейската рамка използва като основен компонент за измерване на продължителността на обучението и сложността на учебното натоварване инструментна система от кредитни точки. Т.е. продължителността на обучението и определена степен не се измерва в брой години, а в кредитни точки, което е инструмент, не само улесняващ признаването, но и даващ неограничени възможности за използване в бъдеще за академични и професионални цели⁵. Ако до този момент както в България, така и в повечето страни в Европа, обучението и неговото качество се описват главно чрез **входящи параметри (брой години на обучение, предварително заложен процент хабилитирани преподаватели за програмата, планирани практически упражнения, спазени изисквания за институционалната структура, провеждаща обучението, и т.н.)**, голямата реформа, която Европейската квалификационна рамка цели да осъществи, е обръщане на вниманието на академичните среди, студентите и работодателите не към входящите, а към **изходящите параметри на обучението, т.е. към резултатите.** (Продължава на стр. 18)